

The Beurei Hatefila Institute 75-26 182nd Street Flushing, New York 11366 (718) 747-0100

On Line Class On Tefila

Lesson 18- The Third ברכה Of קריאת שמע In תפלת שחרית

אמת ויציב, ונכון וקים, וישר ונאמן, ואהוב וחביב, ונחמד ונעים, ונורא ואדיר, ומתקן ומקבל, ומוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד.

צור ישראל, קומה בעזרת ישראל, ופדה כנאמך יהודה וישראל. גאלנו ה׳ צב–אות שמו, קדוש ישראל (ישעיהו מז׳, ד׳). ברוך אתה ה׳ גאל ישראל.

א-דני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

ברוך אתה ה' א-להינו וא-להי אבותינו, א-להי אברהם, א-להי יצחק, וא-להי יעקב, הא-ל הגדול הגבור והנורא, א-ל עליון, גומל חסדים מובים, וקנה הכל, וזוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם, למען שמו באהבה. מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה ה', מגן אברהם.

תפלת שחרית In קריאת שמע Of קריאת שמע In תפלת

Source 1

The ברכה opens with 16 adjectives that are viewed as representing a response:

1) אמת 2) ויציב 3) ונכון 4) וקים 5) וישר 6) ונאמן 7) ואהוב 8) ו חביב 9) ונחמד 10) ונעים 11) ונורא 12) ואדיר 13) ומתקן 14) ומקבל 15) ומוב 16) ויפה.

Translation: 1) True; 2) Firm; 3) Established; 4) Enduring; 5) Right; 6) Faithful; 7) Beloved; 8) Precious; 9) Desirable; 10) Pleasant; 11) Revered; 12) Mighty; 13) Well-Ordered; 14) Acceptable; 15) Good; 16) Beautiful.

Source 2

ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן מז'- זה מצאתי בשם ר' שמואל זצ"ל. ומצאתי לגאונים ז"ל מאמת ויציב עד הדבר הזה אגרת אחת היתה. לפי שכשיסדו מאה ברכות שלחו לגולה: רצונכם לקבל מאה ברכות? שלחו להן: אמת ויציב ונכון וקיים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתוקן ומקובל ומוב ויפה הדבר הזה עלינו. מ"ו ווי"ן זה אחר זה עולין לחשבון צ' וב' היהי"ן (הדבר הזה) הרי ק' כנגד ק' ברכות. וכן כשתחשוב מאמת עד אמת ועד בכלל תמצא ק' אותיות לא פחות ולא יותר. ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי י"ח קיומים יש באמת ויציב שתקנום נשיאי ארץ ישראל ושלחום לאנשי יבנה בשעה שתקנו י"ח ברכות של תפלה. וגאוני רומא זצ"ל פירשו דאמת ויציב אקרית שמע קאי דקאמר ומוב הדבר הזה שאמרת לקבל מלכותך.

Translation: This is what I found in the name of Rav Shmuel, tz'l. I found in the books of the Gaonim that the origin of the section from the word Emes to the words Ha'davar Ha'Zeh was part of a letter that after the destruction of the Second Temple Chazal living in Israel sent to the Jews who were living in exile. The letter was sent when Chazal decided to institute the practice of reciting 100 Brachos each day. They asked the Jews who were living in exile whether they would accept upon themselves the practice of reciting 100 Brachos each day. The Jews in exile answered: Emes V'Yatziv . . . Hadavar Hazeh Aleinu. The 15 times the letter V av appears total 90 in gematria. The two letters Hay that appear in the words: Hadavar Hazeh equal ten. Added to the number 90 gives you a total of 100 representing the 100 Brachot. In addition, if you calculate the number of letters from the word Emes to the second appearance of the word: Emes, you also find 100 letters, not more and not less. In the name of Rabbenu Shlomo, t'zl, I learned that there are 18 affirmations in the Bracha of Emes V'Yatziv which was authored by the leaders in Eretz Yisroel. They were sent to the leaders in Yavneh at the time that the leaders in Yavneh were compiling the Shmona Esrei. The Gaonim in Italy explain: that there is a connection between the Bracha of Emes V'Yatziv and Kriyat Shema. The connection is found when we recite: V'Tov Ha'Davar Ha'Zeh which is a reference to accepting G-d's hegemony over us.

Source 3

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ד' עמ' ב'-אמר מר: קורא קריאת שמע ומתפלל. מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר רבי יוחנן: איזהו בן העולם הבא? זה הסומך גאולה לתפלה של ערבית.

Translation: Mar said: During Maariv, one should first recite Kriyat Shema and then recite Shmona Esrei. Mar's statement supports the position of Rebi Yochanon who said: who is worthy to enter the Next World? One who affirms his belief in redemption just before reciting Shmona Esrei of Maariv.

Source 4

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א' דף ב' מור ד' /ה"א'–והא תני אין אומר דברים אחר אמת ויציב פתר לה באמת ויציב של שחרית דמר ר' זעירא בשם ר' אבא בר ירמיה שלש תכיפות הן; תכף לסמיכה שחימה; תכף לנמילת ידים ברכה; תכף לגאולה תפילה. תכף לסמיכה שחימה, וסמך ושחמ. תכף לנמילת ידים ברכה, שאו ידיכם קדש וברכו את ה'. תכף לגאולה תפילה, יהיו לרצון אמרי פי, מה כתיב בתריה? יענך ה' ביום צרה ב' אמר רבי יוסי בי רבי בון כל מי שהוא תוכף סמיכה לשחימה אין פסול נוגע באותו קרבן; וכל מי שהוא תוכף לנמילת ידים ברכה אין השמן מקמרג באותה סעודה; וכל מי שהוא תוכף גאולה לתפילה אין השמן מקמרג באותו היום.

Translation: He who stated that one should not speak after reciting Emes V'Yatziv was referring to the paragraph of Emes V'Yatziv that is recited in the morning. He was following the position of Mar Rav Zi'Aira in the name of Rav Abba son of Yirmiya: There are three instances in Halacha when acts have to follow each other. As soon after one puts one's hands on an animal that is to be sacrificed, he must slaughter the animal; as soon after one finishes washing one's hands, one must recite the Bracha of Netilas Yadayim and as soon as one finishes affirming one's belief in redemption, one must recite Shmona Esrei. We know that the source for the rule that as soon after a person puts his hand on an animal that is to be sacrificed, he must slaughter the animal emanates from the verse: ($Va'Yikra\ 3$) $V'Somach\ V'Shochat$. We know that as soon after one finishes washing one's hands, one must recite the Bracha of Netilas Yadayim from the verse: Si'Oo Yidaichem Kodesh Oo'Varchu Es Hashem. We know that as soon as one finishes affirming one's belief in redemption, one must recite Shmona Esrei from the fact that Dovid Hamelech juxtaposed two verses: Yi'Hiyu Li'Ratzon Imrai Phi with the verse: Ya'Ancha Hashem B'Eis Tzara. R. Yossi of the House of R. Boon said: He who slaughters his sacrifice right after putting his hands upon it will not suffer that a defect occurs upon his sacrifice; He who recites a Bracha immediately after washing his hands will not have the Satan argue against him during that meal; He who recites Shmona Esrei immediately after affirming his belief in redemption will not have the Satan argue against him the whole day.

Source 5

שמות רבה (וילנא) פרשה כב' ד"ה וייראו העם את ה'- ולמה צריך להזכיר קריעת ים סוף באמת ויציב? לפי שכיון שקרע להם את הים האמינו בו שנאמר ויאמינו בה' ובמשה עבדו. ובזכות האמנה שהאמינו זכו לומר שירה ושרתה עליהם שכינה, שכן כתיב אחריו אז ישיר משה. לכך צריך אדם לסמוך גאולה לתפלה כשם שהם הסמיכו שירה אחר האמנה והקריעה, וכשם שהן מהרו לבם ואמרו שירה שכן כתיב וייראו העם את ה' ויאמינו ואח"כ אז ישיר כך צריך אדם למהר לבו קודם שיתפלל.

Translation: Why is it necessary to refer to the Splitting of the Sea in the Bracha of Emes V'Yatziv? It was because of the splitting of the Sea that the Jews believed in G-d as the verse states: V'Yaaminu B'Hashem Oo'Bi'Moshe Avdo. It was in honor of their believing that they were deemed worthy of reciting

the Shira and the Schechinah rested upon them. This is known because it is written afterwards: Oz Yashir Moshe. That is why it is necessary to affirm one's belief in redemption just before reciting Shmona Esrei. Just as the Jews who crossed the Sea recited their Song right after affirming their belief in G-d and after experiencing the Splitting of the Sea and just as they cleansed their hearts and recited the Song as the verse states: And the nation feared G-d and believed in G-d and then recited the Song so too we must cleanse our hearts just before reciting Shmona Esrei.

Source 6

ילקום שמעוני תהילים רמז' תרעח'— וכל מי שאינו סומך גאולה לתפלה למה הדבר דומה לאוהבו של מלך שבא ודפק על פתחו של מלך. יצא המלך לידע מה עסקו. מצאו שהפליג. אף הוא הפליג. כך אדם מקרבו להקב"ה אליו ומרצהו בשבחות וקלוסין של יציאת מצרים והוא מתקרב אליו ובעודו קרוב אליו יש לתבוע צרכיו.

Translation: One who proceeds to recite Shmona Esrei after affirming his belief that G-d will bring redemption, what is he like? Like the close friend of a King who comes and knocks on the King's door. The King comes out to find out what the person wants and finds that the one who knocked fled. So the King flees as well. So too in Tefila. A man reaches the point when he feels close to G-d by recalling G-d's praises and memories of the Exodus from Egypt and brings G-d close to him. While G-d is close, a person should ask his needs from G-d.

Source 7

סידור רש"י סימן כא'–ואף חזקיה מלך יהודה הזכירה לפני הקב"ה, דכתיב זכור נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם והמוב בעיניך עשיתי (מלכים ב', כ', ג'). ואמרינן מאי והמוב בעיניך עשיתי? אמר רב יהודה אמר רב שסמך גאולה לתפילה. העיד ר' יוסי בן אליקים משום קהילא קדישא שבירושלים: כל הסומך גאולה לתפילה אינו ניזוק כל אותו היום כלו.

Translation: Even Chizkiyahu the King practiced the rule of Semichat Geula L'Tefila. As the verse states: Zichor Nah Et Asher Hit'Halachti LiPhanecha B'Emes Oo'Vilaivav Shalem V'HaTov B'Einecha Aseetee (Milachim 2, 20, 3). It is said: what did Chizkiyahu mean when he said: V'HaTov B'Einecha Aseetee? Rav Yehuda in the name of Rav said: He would affirm his belief in redemption just before reciting Shmona Esrei. Rav Yossi son of Elyakim affirmed in the name of the Holy Congregation of Yerushalayim that he who affirms his belief in the redemption just before reciting Shmona Esrei is not harmed that whole day.

Source 8

מחזור רומא In The תפלת שחרית In קריאת שמע Of ברכה In The מחזור רומא

לְעוּלֶם וָעֶר: בִּגְלֵל אָבוֹת תּוֹשִׁיַע בָּנִים וְתָבִיא גְאָלֶרה לִבְנֵי בְנֵיהֶם כִּי מֵעוֹלָם אַתָּרה גוֹאֵל בָּרוֹךְ י אַתָּה י יָיַ נָאַל יִשְׂרָאֵל:

Source 9

From Nusach Romania

דורורה זרע ישר של עבדיך על הראשונים על האחרונים דבר טוב יקיים אשת ואמונה הוק זתן ולא יעבור אבת שאתה הוא יי אהתו יעבור אבת שאתה הוא יי אהתו לבען שכך סדר וגאנו בנאת את לבען שכך סדר וגאנו בנאת את אבותינו שית פעולם אתה ושסך אבותינו שית פעולם אתה ושסך אבותינו שית בעולם אתה ושסך אבותינו יולהך: עודת אבותינו

Source 10

שולחן ערוך אורח חיים סימן קיא' סעיף א'– צריך לסמוך גאולה לתפלה. ולא יפסיק ביניהם, אפילו באמן אחר גאל ישראל ולא בשום פסוק, חוץ מה' שפתי תפתח (תהילים נא, יז). *הגה:* ויש אומרים שמותר לענות אמן על גאל ישראל, וכן נוהגין (מור).

Translation: One should not interrupt between reciting the Bracha of Ga'Al Yisroel and Shmona Esrei even to answer Amen to the Bracha of Ga'Al Yisroel and not for any other reason except to recite the words: Adonai Sifasai Tiphtach. Ramah: There are those who hold that it is permissible to answer Amen to the Bracha of Ga'Al Yisroel and that is our custom.

Source 11

ספר המנהגות (ר' אשר מלוניל) דף ד' עמוד א'-צריך לענות אמן בין ישתבח ליוצר אור בברכות דפסוקי דזימרא דרבנן, דקרית שמע דאוריתא. וכן צריך לענות אמן בין גואל ישראל לתפלה של שמנה עשרה דתפלה דרבנן, כדין בין בונה ירושלים לברכת המוב והממיב. כך שמעתי בשם הרב ר' יוסף אבן פלת זצ"ל. (והרב רבי' משה אבן מימון ז"ל אומר שאין לענות אמן בין גאולה לתפלה.

Translation: It is necessary to say Amen to one's own Bracha after reciting Yishtabach and before reciting the Bracha of Yotzair Ohr in order to distinguish between the need to recite Pseukei D'Zimra which is a Rabbinical requirement and Kriyat Shema which is a Biblical requirement. Likewise it is necessary to say Amen after one's own Bracha of Ga'Al Yisroel in order to distinguish between Kriyat Shema which is a Biblical requirement and Shemona Esrei which is a Rabbinical requirement This practice is similar to the custom in Birchat Hamazon of reciting Amen to one's own Bracha after reciting the Bracha of Boneh Yerushalayim and before reciting the Bracha of Ha'Tov V'Ha'Maitiv. So I heard in the name of Rav Yosef Ibn Peles, tz'l. But Rav Moshe Ibn Maimon held that one should not recite Amen between reciting the Bracha of Ga'Al Yisroel and Shemona Esrei.

Source 12

בית יוסף אורח חיים סימן קיא' אות א' ד"ה ויסמוך גאולה– אבל אמן אחר גאל ישראל לא הוי הפסק ומצוה לענותו וכו'. נתבאר בסימן ס"ו (סוד"ה וגומר) <mark>שפשט המנהג על פי הזוהר שלא לענות אמן בין גאולה לתפילה.</mark>

Translation: We will explain in Siman 66 that the practice began not to recite Amen between the Bracha of Ga'Al Yisroel and Shemona Esrei based on a statement in the Zohar.

Source 13

שולחן ערוך אורח חיים סימן קיא' סעיף א'- הגה: ויש אומרים: הא דצריך לסמוך גאולה לתפלה, היינו דוקא בחול או ביום מוב, אבל בשבת אין צריך. פירוש: דמעמא דבעינן למסמך גאולה לתפלה, משום דכתיב יענך ה' ביום צרה (תהילים כ, א) וסמיך ליה יהיו לרצון אמרי פי (תהילים ימ, מו), ושבת לאו זמן צרה; ולענית דעתי, נראה דמה שאין כן ביום מוב הוא משום שהם ימי הדין כדתנן במשנה ב' פ"ק דר"ה: בפסח, על התבואה וכו'; ומוב להחמיר אם לא במקום שצריך לכך (מור).

Translation: Ramah: There are those who say that it is necessary to immediately recite Shmona Esrei after the Bracha of Ga'Al Yisroel only on a weekday or a Yom Tov but not on Shabbat. This is based on the following: The reason to recite Shmona Esrei immediately after the Bracha of Ga'Al Yisroel is based on the juxtaposition of two verses: Ya'Ancha Hashem B'Eis Tzara near the verse: Yi'Hiyu L'Ratzon Imrai Phi. Shabbat is not a day to worry about troubles. It further appears to me that the reason that Yom Tov is put into the same category as a weekday is that each Yom Tov is a day of judgment for something; On Pesach, for grain etc. It is better to be strict and to recite Shmona Esrei without delay immediately after the Bracha of Ga'Al Yisroel even on Shabbat unless something out of the ordinary occurs.

Source 14

בית יוסף אורח חיים סימן קיא' אות א' ד"ה ויסמוך גאולה-ירושלמי תיכף לגאולה וכו'.
בפרק קמא דברכות (ה"א ו.): וכתוב בהגהות אשיר"י פרק קמא דברכות (סי' י) דבשבת אין
צריך לסמוך גאולה לתפילה הואיל דנפקא לן מיענך ה' ביום צרה דכתיב בתריה יהיו
לרצון אמרי פי ובשבת לאו יום צרה הוא על כרחך. ואין דבריו נראין דההוא קרא סמך
בעלמא, ובלאו ההוא קרא צריך לסמוך גאולה לתפילה. ועוד דתפילת שבת במקום תפילת
חול דענייה בעת צרה היא.

Translation: It is written in the glosses of the Ashri that on Shabbat one need not concern himself with the requirement to immediately recite Shmona Esrei after the Bracha of Ga'Al Yisroel since the source for the practice is the verse: Ya'Ancha Hashem B'Eis Tzara which comes near the verse: Yi'Hiyu L'Ratzon Imrai Phi and Shabbat is not a day to be thinking about one's troubles. This position by the Ashri does not appear to be correct because this verse is used only as a support and not as a source. Even without these verses there are other bases for the rule. Also one should remember that the Shemona Esrei of Shabbat is modelled after the Shemona Esrei of the weekday and on weekdays, the purpose of Shmona Esrei is to plead for help with one's needs.

Source 15

משנה ברורה סימן ע' ס"ק ב'-מק"ש – ופטורות גם כן מברכות ק"ש דיש להם ג"כ זמן קבוע

כדלעיל בסימן נ״ח ס״ו. אבל ברכת אמת ויציב דניתקן על ענין זכירת יציאת מצרים וכן הברכות שלאחריה דערבית מחוייבות לאמרם דמצות זכירת יציאת מצרים נוהגת ביום ובלילה ואם כן ממילא צריכים לסמוך גאולה לתפלה דבתפלה חייבות כדלקמן סימן ק״ו ס״ב. כן כתב המ״א ועיין בפמ״ג שכתב דלמאן דסובר זכירת יציאת מצרים בלילה הוא רק מדרבנן ואסמכתא אקרא א״כ ממילא הוא מצות עשה שהזמן גרמא ופמורות מן התורה רק מדרבנן חייבות. וכך כתב בספר ישועות יעקב עי״ש. ואפילו אם נימא דהוא מצוה מן התורה ביום ובלילה מצדד בספר שאגת ארי׳ סי׳ י״ג דהנשים פטורות מפעם דהזכרה דיום היא מצוה בפני עצמה, ואם לא הזכיר ביום אין צריך להזכיר הזכרה זו בלילה. ומה שמזכיר בלילה היא מצוה בפני עצמה עי״ש. ופסוקי דזמרה עיין לעיל בסימן נ״ב בחידושי רע״א דמוכח שם מדבריו דהעיקר ניתקנו בשביל התפלה אם כן ממילא חייבות. ולענין ברכת השחר לכאורה תלוי זה אם נימא דהברכות האלו יש להם זמן, עיין לעיל בסוף סימן נ״ב במשנה ברורה ובבה״ל, וצריך עיון ומסתימת לשון המוש״ע בסימן מ״ו ס״ד ובפרט מהלבוש שם עי״ש משמע דמברכות ברכות השחר כמו אנשים. ואולם כל זה כתבנו לענין חיוב אבל פשיטא דיכולות להמשיך חיוב על עצמן ולברך אפילו ברכות ק״ש.

Translation: Women are exempt from reciting the Brachot of Kriyat Shema because the Brachos have a set time to be recited. But the Bracha of Emes V'Yatziv, composed in order to fulfill the obligation of remembering the Exodus from Egypt and the two Brachos composed to be recited after Kriyat Shema in Maariv, must be recited by women because the requirement to remember the Exodus from Egypt is a requirement both in the day and at night. As a result women are obligated to immediately recite Shmona Esrei after reciting the Bracha of G'aAl Yisroel because women are obligated to fulfill the requirement to recite Shmona Esrei (Tefila). So wrote the Magen Avrohom. The Pri Migadim wrote that according to those who hold that remembering the Exodus from Egypt at night is only a Rabbinical decree and is hinted at by a verse, also hold that the requirement to remember the Exodus from Egypt is a timebound rule. Women are therefore exempt from fulfilling it as a Biblical rule but are obligated to do so as a Rabbinical rule. So it is written in the Sefer Yishuot Yaakov. The Sha'Agat Aryeh explains that even if we were to say that remembering the Exodus from Egypt is a Biblical obligation both in the day and at night, women may still be exempt from the obligation because remembering the Exodus during the day is its own Biblical obligation and if one does not fulfill his obligation to remember it during the day he cannot make up for it by remembering the Exodus in the evening. The fact that he remembers the Exodus at night is not tied to his remembering the Exodus during the day. Remembering the Exodus at night is also an independent obligation. Concerning the obligation to recite Pseukei D'Zimra note what is written in Siman 52 in the glosses of Rabbi Akiva Aiger. It appears from his words that Pseukei D'Zimra were composed primarily to prepare for reciting Shmona Esrei in which case women would be obligated to recite Pseukei D'Zimra since they too have to prepare to recite Shmona Esrei. Concerning Birchos Haschachar the question is whether those Brachos have a time deadline. It is an issue that requires further analysis. But it appears from the simple understanding of the words of the Tur and the Levush that women are obligated to recite Birchos Haschachar just like men. Let us keep in mind that we have been dealing with the question as to whether women are obligated to recite these prayers. It goes without saying that women may on their own take on the responsibility to recite these prayers and in particular the Brachos of Kriyas Shema.

עפלת שחרית In גאל ישראל Versions Of The Bracha Of

Siddur Rav Amrom Gaon

סדר רב עמרם גאון (הרפנם) קריאת שמע וברכותיה–על זאת שבחו אהובים לאל ונתנו וכו'. מגביה שפלים משפיל גאים מוציא אסירים פודה ענוים עוזר דלים עונה לעמו בעת שועם אליו. תהלה לא–ל עליון ברוך הוא ומבורך, משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו וכו'. שבחו גאולים לשמך על שפת הים יחד כלם הודו והמליכו ואמרו. ה' ימלוך לעולם ועד. ברוך אתה ה' גאל ישראל.

ואין להוסיף דבר על ה' ימלוך לעולם ועד. מפני מה, שיש מי שמועה בו ואומר מה שלא תקנו חז"ל כאן, בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם בא"י גא"י.

Translation: One should not add any words after reciting the verse of Hashem Yimloch. Why do I say this? Because there are those who act in error and add what our Sages did not compose; i.e. Biglal Avos Toshiya Banim V'Savi Geula Livnei V'Neihem. Baruch Ata Hashem Ga'Al Yisroel.

Siddur R. Saadiya Gaon

ופודה ענוים ועונה לעמו בעת שועם אליו: ברוך הוא וענו שירה ואמרו כולם מי כמוך באילים י^יי מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא: מפי עוללים ויונקים שירה שמעת על שפת הים יחד כלם הודו והמליכו ואמרו י^יי ימלך לעולם ועד: ונאמר גאלנו י^יי צבאות שמו קדוש ישראל ברוך אתה י^יי גאל ישראל.

Standard Sephardic

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךּ הַגָּדוֹל עֵל שְׂפַת הַיֶּם יַחַד כָּלָם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְהֹנְהַהֹּה וְ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֶאֶמֵר גּוֹאָלֵנוּ יְהֹנְהַהֹּה צְבָאוֹת שְׁמוֹ. קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתְּה יְהֹנְהַהֹּה, גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

Nusach Romania

עושה פלא: שירה הרייה שבחו באולים לשמך על שפת היסיחר כלם הורו והמליכן ענו ואמרו זי ימלוך לעולם ועד: בגלל אבות רהושעת בנים זהביא באולה לבני בניהם בי מעולם אתה גוא בכתוב גואנו יי צבאור קרוש ישראל ברוך אתה זי נאל ישראל:

Nusach Ashkenaz 1500's

פִי כָטוֹכָה בָאֵלְם יֻיָ טִי כַטוֹכָה נָאְדֵר בַקְרְשׁ טֹרָא תְּהָלוֹת עשְׁה פָּלְא:

שירה חָדָשָה שִּבְּחוּ נְאוּלִים לְשִׁמְרַעל שְבַּרת הַיָּם יַחַר כָּלָם הודווה פליכון אַפרוּ:

יַיַ יִבְילוּהְ לְעוּלֵם וַעְר:

צור יִשְׂרָאֵל קופָה בָּעָיַרת יִשְׂרָאֵל וּפְּרֶה כְנוֹאֲמֶך יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל בָּרוּךְאַתָּה יַיִּנָאַל יִשְׂרָאֵל :

Seder Avodas Yisroel-Ashkenaz 1800's

יְהַוָּה יִיְּטָלְךְּ לְעַלָּם וָעֶר: צוּר יִשְׂרָאֵל קּוּטָה בְּעָזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְּרֵה כִּנְאָטְךְּ יְהוּדָה וִישְׁרָאֵל (נִאֲלֵנוּ יֵי צָּבָאוֹת שְׁטוּ קְרוֹש יִשְׂרָאֵל) בָּרוּךְ אֲחָה וְיִּ נָאַל יִשְׂרָאֵל:

Comments Of R. Zeligman Baer In The Seder Avodas Yisroel

לוו"ם לבאקדה, אך אין שם מקום לפפסק גדול כל כך שימתכם הצלא לפגול. גאלנו וכו" מסוק כוא כישנים מ"ו, ד". ומלוקים המכבנים במעירתו, וכן כאמת לא נעל בכמה סדורים ורוב כי"י, וכן ראיתי כשם מבר"ל כי כלור ישראל יש "ד תכות, וכן גם כפסד"ע אין אופרים פסוק זה, אשנם אכן ידחי ככר ככיאו וגם כתב לו מעם שכום יש "ד תכות, וכן גם כפסד"ע אין אופרים פסוק זה, אשנם אכן ידחי ככר ככיאו וגם כתב לו מעם שכום יש "ב"ש וכמד כ" ישושי תורם, ואבודרהם מידש, השמם שתקם לומר בשרית פסוק זה וכשרכית פסוק בי מדם כ" את ימקב, משני שכיום אנו מכקשים עלפניו שנשלמו והו לשן נואלנו (כל" הוה), וכלילה כל ום מכ"ל ום מכ"ל. וכן הוא הפסוק הזה בסדור רע"ה וקדור רע"ו, וגם ישנ"ן כתב אאין להשטים. ודע כי בספרדים שהפרים את השמע הפסוק הוה בחדר ושראל וכו" ועיד אשרי ליעולם ועד אומרים, ונאמר גואלנו ה"א בכאות שסו" וכו", וכעשור רושם נוספא שיוחדת וכיא "ה" ישראל", וכיא ע"ש כודור רב פעדים בנים וחביא גאולה לבני בנידם כי מעולם אחר, בא"י גאל ישראל", וכיא ע"ש כחוד לב ספדים לותבים הואת בשלם בנוך לעולם ועד, בגלל אבות החשיע (ותשלר לנו נוספת הסתיםה הואת באלים להוסיף דבר על היעוק לעולם ועד, בגלל אבות החשיע בעדם כמדור שתקוםם עליה וכתב שלים לחשרים פיום בכרכה זו בגון אפרי פיום כרם דודי נססף), אכל רב שערם כמדורו שתקוםם עליה וכתב שלין לאמרה ושלין להוסיף דבר על כ" יעלון לעולם ועד, בא"י גאל השראל, פקחים קו"ו, כ". ומותמין כן כדי מתום מדם מיום נותב ל" יעלון לעולם ועד, בא"י גאל ישראל, פקחים קו"ו, כ". ומותמין כן כדי מתום מדם מיום בל יעלון לעולם ועד, בא"י גאל ישראל, פקחים קו"ו, כ". ומותמין כן כדי

Translation: The verse: Go'A'Leinu, etc., is taken from Yeshayahu 47, 4. Opinions are split as to whether the verse should be said at the end of the Bracha. In truth, the verse is not found in some older Siddurim nor is it found in most hand written manuscripts of older Siddurim. I also saw in the name of the Maharil that the last paragraph of this Bracha should have only 14 words (which means that the verse was omitted). In addition, the practice of those who live in Frankfurt On Main is to omit the verse. On the other hand, the Even Ha'Yarchi in his book: Ha'Manhig, provides for the recital of the verse and justifies its recital as follows: we want to say the word Yisroel five times in the last paragraph corresponding to the five times the word: Yisroel appears in the verse: V'Esna Ha'Leviim¹ (Bamidbar 8, 19). In addition, we say the word Yisroel five times to correspond with the Five Books Of Moses. The Avudrohom says that it is necessary to say this verse in Tefilas Shacharis and the verse of Ki Phada in Tefilas Arvis because in the morning we ask G-d to rescue us which is why we say V'Go'Aleinu (present tense) and in the evening we act as if G-d has already rescued us which why we say the words: M'Yad Chazak Mimenu. Those words represent our enemies who chase after us to destroy us but despite their attempts, G-d saves us from them each day. The verse appears in two earleir Siddurim and in the Siddur of R. Yaakov Emden. In his Siddur, R. Emden suggests that the verse not be removed. Know that Sephardim omit the introductory words: Tzur Yisroel etc. Immediately after reciting the verse of Hashem Yimloch, they continue with: V'Ne'Emar Go'Aleinu, etc. The Machzor Roma provides a unique text. After the verse of Hashem Yimloch, they say Biglal Avos Toshiya Banim, etc. Those words are taken from the Siddur of R. Saadiya Gaon.² (It is our practice to include those words when we recite a Piyut at this point as we do on Pesach when we insert the piyut of Berach Dodi) but R. Amrom Goan in his Siddur rails against those who say those words. R. Amrom adds that nothing should be said after the verse of Hashem Yimloch except the Bracha of Ga'Al Yisroel.

^{1.} במדבר פרק ח פסוק ימ–ואתנה את־הלוים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש.

^{2.} That is not what our version of the Siddur of R. Saadiya provides. See the excerpt from teh Siddur on page 7 above.